

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งของสังคมในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ และเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมืองของประเทศต่อไป และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (2527: 298) ทรงเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา ดังปรากฏในพระบรมราโชวาทที่ได้อัญเชิญมานี้ว่า

"การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เมื่อบ้านเมืองประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศชาติย่อมทำได้ โดยสะดวกราบรื่น ได้ผลแน่นอนและรวดเร็ว"

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (2520: 1) ได้กำหนดนโยบายของการศึกษาไว้ว่า การศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องกันตลอดชีวิต เพื่อมุ่งสร้างเสริมคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิต และทำประโยชน์แก่สังคม แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาว่า เป็นจักรกลสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตประชากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันรัฐบาลได้พยายามขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาไปสู่ชนบททั้งระดับอำเภอและตำบลอย่างทั่วถึง เพราะการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานในการที่จะเรียนระดับสูงขึ้นไป และนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับนี้จัดได้ว่าเป็นคนระดับกลางที่มีประสิทธิภาพและเป็นกำลังสำคัญของชาติในปัจจุบัน

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนกลุ่มวิชาการและวิชาชีพตามความถนัดและความสนใจอย่างกว้างขวาง ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจึงจำเป็นต้องให้ความรู้และประสบการณ์ทางด้านวิชาการและด้าน

อื่น ๆ ความคู่กันไป ทั้งนี้เพื่อให้เยาวชนของชาติได้มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะในการประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถนำความรู้ความสามารถที่ได้รับจากการเรียนรู้ในโรงเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ในบรรดาวิชาการต่าง ๆ ที่บรรจุไว้ในหลักสูตรนั้น วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญมาก เป็นวิชาบังคับที่นักเรียนทุกคนจะต้องเรียนในระดับมัธยมศึกษา เพราะ เป็นวิชาที่มีความมุ่งหมายในการเตรียมพลเมืองที่มีคุณภาพให้แก่สังคม ดังที่ เอ็ดเวิร์ด เอ. ครุก (Edward A. Krug 1960: 300) มอริซ พี. มอฟเฟทท์ (Maurice P. Moffatt 1963: 10) เอ็ดวิน เฟนตัน (Edwin Fenton 1967: 1) เบนท์ เค. รูดยาร์ด และ เฮนรี เอช. ไครเนนเบิร์ก (Bent K. Rudyard and Henry H. Kronenburg 1969: 29) และ จอห์น ยู. ไมเคิลลิส และ แจค แอล. เนลสัน (John U. Michaelis and Jack L. Nelson 1980: 29) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของวิชาสังคมศึกษาไว้สอดคล้องกัน สรุปได้ว่า วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่ฝึกอบรมนักเรียน เพื่อเตรียมนักเรียนให้เป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ รู้จักคิดอย่างวิเคราะห์วิจารณ์ สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง มีเจตคติ และค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพของสังคม ตลอดจนรู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ในฐานะสมาชิกที่ดีของสังคมประชาธิปไตย

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการศึกษาของเยาวชนในระดับมัธยมศึกษา สังคมศึกษาเป็นวิชาที่มีความมุ่งหมายที่จะพัฒนานักเรียนให้มีลักษณะตามที่สังคมและประเทศชาติต้องการด้วยการพัฒนาทักษะทางสังคม ปลูกฝังคุณธรรม สร้างเสริมแนวคิด เจตคติและค่านิยมที่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบันให้แก่ นักเรียน แต่ในปัจจุบันปรากฏว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวนไม่น้อยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาอยู่ในระดับต่ำจากการศึกษาของ สมทิศ เจียมศักดิ์ศรี (2528: 73) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตกรุงเทพมหานคร ส่วนมากมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษาอยู่ในระดับต่ำ และจากรายงานการวิจัยของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เรื่องสภาพการจัดประเมินผลการเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เกี่ยวกับการไม่จบหลักสูตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2523 เฉลี่ยทั้งประเทศ คิดเป็นร้อยละ 3.47 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด และเมื่อศึกษาถึงสาเหตุของการเรียนไม่จบ จากเกณฑ์การจบหลักสูตร 4 ประการ พบว่า นักเรียนตกวิชาบังคับภาษาไทย และสังคมศึกษาเป็นอันดับหนึ่ง ถึงร้อยละ 43.95 ของนักเรียนไม่จบทั้งหมด

(สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2530: 52) นอกจากนี้ จากการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2527 ของคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โดยการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั่วประเทศ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านความคิดคะแนนเต็ม 50 คะแนน ผลการสอบค่าเฉลี่ยทั้งประเทศเท่ากับ 22.4547 คิดเป็นร้อยละ 44.91 ต่ำกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม และเมื่อพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นรายสมรรถภาพนั้นปรากฏว่า นักเรียนยังมีความรู้ความคิดในหลายด้านไม่เป็นที่พอใจ ซึ่งอยู่ในระดับควรปรับปรุงทั่วประเทศ (กรมวิชาการ 2530: 183-194)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการเรียนของนักเรียน จึงมีนักจิตวิทยาและนักการศึกษาเป็นจำนวนมากได้ทำการศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อจะนำผลที่ได้ไปช่วยเหลือนำปรับปรุงหรือป้องกันปัญหาที่มีต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้ เพื่อให้ นักเรียนสามารถมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด การศึกษาค้นคว้าในระยะแรก ๆ นักวิจัยทางการศึกษามักศึกษาถึงอิทธิพลที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเนื่องจากองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา เช่น ความถนัดทางภาษา ความสามารถทางด้านคำนวณ ความสามารถทางด้านสมองทั่ว ๆ ไป และอื่น ๆ ส่วนการวิจัยในระยะต่อมามุ่งศึกษาองค์ประกอบอื่นนอกเหนือจากสติปัญญา ดังที่ เอส บี คาน (S.B. Khan 1969: 216-221) ศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางด้านสติปัญญา อธิบายความแปรปรวนของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ประมาณร้อยละ 49 เท่านั้น ส่วนที่เหลือเป็นผลมาจากองค์ประกอบอื่น ๆ นอกเหนือจากด้านสติปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับ फिल्मอร์ เฮ แซนฟอร์ด (Filmor H. Sanford 1965: 195) ที่ได้รายงานไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแม้จะมีความสัมพันธ์กับเชาวน์ปัญญา แต่เชาวน์ปัญญาไม่สามารถทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ โรเบิร์ต เอ็ม ดับบลิว ทราเวอร์ส (Robert M.W. Travers 1958: 396) ได้ศึกษาพบว่า ตัวแปรนอกเหนือจากสติปัญญา เช่น การปรับตัว สภาพทางบ้าน ความสนใจ ความมุ่งมั่น เจตคติที่มีต่อสถาบัน ต่อวิชาที่เรียน ต่ออาจารย์ที่สอน ต่างมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากแนวคิดและผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การที่บุคคลจะประสบผลสำเร็จทางการเรียนได้ดีเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา ซึ่งได้แก่

เขาวนปัญญา ความถนัดทางการเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหา และองค์ประกอบทางด้าน
ที่มีใช้สติปัญญา ได้แก่ เจตคติ ความสนใจ การปรับตัว และสภาพทางบ้าน เป็นต้น

ประพันธ์ ภัทรา (2526: 49) กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถบรรลุ
หนทางแห่งความสำเร็จในการเรียนรู้ที่สำคัญประการหนึ่งเนื่องมาจาก ความสามารถในการอ่าน
นักเรียนแต่ละคนมีความสามารถในการอ่านไม่ทัดเทียมกัน การอ่านช้าหรือเร็วมีส่วนสำคัญมากใน
การเรียนรู้ เพราะในบางเรื่องบางวิชาต้องอาศัยการอ่านมาก ๆ เพื่อจะได้แก่งัดคิดหลาย ๆ ด้าน
และ นิรัตติชัย ภัทรดิลก (2530: 95) ได้ศึกษาพบว่า ความด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคม
ศึกษาในด้านความสามารถในการเรียนวิชาสังคมศึกษามีสาเหตุมาจาก นักเรียนไม่สามารถอ่าน
และเขียนแผนที่ได้อย่างถูกต้อง นักเรียนไม่ได้รับการฝึกฝนการอ่าน เพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
ในวิชาสังคมศึกษา นักเรียนไม่สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่เรียน และไม่สามารถตีความ
ข้อมูลที่ค้นคว้ามาได้ อย่างถูกต้องมีเหตุผล จากข้อค้นพบดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่า ความสามารถ
ในการอ่านมีส่วนช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียน ทั้งนี้เพราะความสามารถใน
การอ่าน เป็นทักษะทางสติปัญญาด้านหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสามารถในการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งต่อการศึกษา และการดำรงชีวิตโดยเฉพาะ
ในสังคมปัจจุบันซึ่งมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยี ทำให้เกิดความจำเป็นต้อง
แสวงหาความรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลก การอ่านเป็นวิธีการที่จะ
ช่วยให้ได้ข้อมูล ความรู้ ขยายความคิดของผู้อ่านให้กว้างขวาง และเกิดความรอบรู้ ทันต่อสภาพ
การณ์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่าน เป็นสิ่งที่จำเป็นมากสำหรับนักเรียน เพราะความ
สำเร็จในการเรียนของนักเรียนนั้นจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่าน เป็นเบื้องต้น ถ้านักเรียน
มีความเข้าใจในเนื้อเรื่องที่อ่านก็ย่อมจะสามารถนำความรู้ ความคิด เห็น และประสบการณ์ต่าง ๆ
ที่ได้รับจากการอ่านมาใช้ให้เป็นประโยชน์ และช่วยในการปรับตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
ดังที่ สุจริต เทียรชอบ และ สายใจ อินทร์ทรัพย์ (2523: 98) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญและ
ประโยชน์ของการอ่านไว้ว่า

... ทักษะการอ่าน เป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะ เป็นทักษะที่
นักเรียนใช้แสวงหาสรรพวิทยาการต่าง ๆ เพื่อความบันเทิง และการพักผ่อนหย่อนใจ
ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านและมีทักษะในการอ่าน มีอัตราเร็วในการอ่านสูง ย่อมแสวงหาความรู้

และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหากนักเรียนมีพื้นฐานทักษะการอ่านดีแล้ว ย่อมสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี..."

สำหรับความสำคัญของการอ่านที่มีต่อการศึกษาระดับนั้น จะเห็นว่ากิจกรรมต่าง ๆ ในสถาบันการศึกษาต้องอาศัยทักษะการอ่าน เป็นส่วนใหญ่ เพราะการอ่านมีความสำคัญ และเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ของนักเรียนในทุกระดับชั้น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การอ่านเป็นหัวใจของกิจกรรมทั้งหลายในการเรียนของนักเรียน ไม่ว่าจะเรียนวิชาใดก็ตามจะต้องอาศัยทักษะการอ่านเข้าช่วย หากผู้เรียนมีทักษะในการอ่านอย่างดีแล้ว การเรียนวิชาอื่น ๆ ก็ย่อมบังเกิดผลอย่างรวดเร็ว (อุบล เรียงสุวรรณ 2509: 31) ในเรื่องนี้ ประทีป มหาจันทร์ 2523: 6) ได้แสดงความเห็นไว้ว่า

... โดยเหตุที่การเรียนในยุคปัจจุบันกระทำโดยการอ่าน เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นความสำเร็จด้านวิชาการจึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการอ่าน เด็กที่ประสบความสำเร็จในการเรียนสูง มักจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านสูงด้วย สำหรับเด็กที่ประสบความสำเร็จในการเรียนส่วนใหญ่จะเป็นผู้ด้อยความสามารถในการอ่าน แม้เด็กที่มีสติปัญญาสูงก็ประสบความสำเร็จในการเรียนได้ หากไม่มีความสามารถในการอ่าน...

นอกจากนี้การอ่านยังมีอิทธิพลต่อเจตคติในตัวนักเรียนอีกด้วย เพราะการที่นักเรียนอ่านไม่ออก อ่านช้า ขาดความเข้าใจและไม่สามารถจำเรื่องราวที่อ่านได้ ซึ่งจะส่งผลให้การเรียนในวิชาต่าง ๆ ไม่ได้ผล และทำให้เกิดปัญหาแก่ตัวนักเรียนด้วย คือ ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายหรือเกิดความท้อถอยไม่อยากเรียนต่อไป

การสอนอ่านที่ปฏิบัติกันในโรงเรียนขณะนี้โดยทั่วไปไม่ได้ให้ความสำคัญแก่การสอนให้นักเรียนเกิดความคิด ความเข้าใจในข้อความที่อ่านมากเท่าที่ควร ดังที่ อัมพร สุขเกษม (2520: 1) กล่าวถึงการสอนของครูว่า ครูส่วนมากสอนเพียงแต่อ่านได้เท่านั้น ไม่ได้เน้นการฝึกทักษะหรือฝึกฝนการอ่านอย่างเพียงพอ นั่นคือ ครูมักจะเน้นการอ่านออกเสียงมากกว่าอ่านเพื่อเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับ ธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์ (2523: 4) และ ศิริรัตน์ นิละคุปต์ (2523: 3) ที่กล่าวถึงปัญหาการอ่านในระดับมัธยมศึกษา สรุปได้ว่า ปัญหาที่พบมากประการหนึ่งในการสอนภาษาไทย คือ นักเรียนขาดทักษะการอ่านในใจ อ่านหนังสือช้า ไม่ค่อยเข้าใจในสิ่งที่อ่าน

เก็บใจความสำคัญไม่ได้ ทำงานไม่ค่อยทันและไม่มีเวลาอ่านหนังสืออื่นนอกจากหนังสือเรียน ปัญหาในการอ่าน เกิดจากการที่ครูไม่เข้าใจวิธีที่จะสอน อ่าน ให้นักเรียนพัฒนาการอ่านของตนให้ดีขึ้น และสามารถเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้ถูกต้องและรวดเร็ว ปัญหาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่านักเรียนระดับมัธยมศึกษาควรจะได้รับการฝึกฝนและพัฒนาการอ่านให้มากขึ้น เพราะจะทำให้การเรียนวิชาอื่น ๆ มีผลดีขึ้นด้วย นอกจากนี้ บันลือ พุกกะวัน (2530: 29) ได้กล่าวถึงผลการวิจัยของสมาคมการอ่านแห่งประเทศไทย ที่พบว่า เด็กวัย 15-25 ปี (ระดับมัธยมศึกษา) มีทักษะการอ่านไม่เพียงพอแล้วจับประเด็นสำคัญไม่ได้ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของบ้าน เมืองยังประสบปัญหาในการสอนอ่านค่อนข้างมาก จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่เท่าที่ควร เพราะการที่นักเรียนมีความสามารถในการอ่านสูง จะช่วยให้นักเรียนเรียนได้ดี ดังที่ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2520: 58) ได้กล่าวไว้ว่า การที่นักเรียนมีความสามารถในการอ่านสูง จะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอื่นสูงตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ปฐม นิคมานนท์ (2514: 56) ที่ศึกษาพบว่า เด็กที่มีความสามารถในการอ่านสูงจะสามารถสร้างความคิดรวบยอดได้ดีกว่าเด็กที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ

การเรียนทุกวิชาต้องอาศัยความสามารถในการอ่าน มิใช่เฉพาะแต่ในการเรียนวิชาภาษาไทยเท่านั้น ดังที่ นิลา แบนตัน สมิธ (Nila Banton Smith 1963: 305-310) กล่าวไว้ว่า ทักษะการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนในศาสตร์สาขาต่าง ๆ เด็กที่ไม่มีความสามารถในการอ่าน จะเรียนไม่ได้ดีในวิชา ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ หรือวิชาอื่น ๆ ทุกวิชาที่ต้องอาศัยการอ่าน ในวิชาสังคมศึกษาก็เช่นเดียวกันที่จำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการอ่าน อันจะเป็นเครื่องมือเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และจะเป็นประโยชน์ให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ทำให้มีประสบการณ์กว้างขวาง เป็นผู้รู้เท่าทันอดีต รู้ปัญหาปัจจุบัน และรู้จักแสวงหาทางออกเพื่อนาคตที่ดีกว่าเดิมได้ หรืออาจจะ เป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดความสนใจต่อไปสู่เรื่องอื่น ๆ

ในปัจจุบันการเรียนการสอนสังคมศึกษา เน้นให้นักเรียนได้รู้จักค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น เนื่องจากเนื้อหาความรู้ของวิชาสังคมศึกษามีขอบเขตกว้างขวางมาก ทักษะการอ่านจึงมีบทบาทในการ เป็นเครื่องมือที่ดีในการแสวงหาความรู้อย่างมีระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการอ่านอย่างวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่ง ทิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์ (2526: 67-68) ได้กล่าวไว้ว่า

...วิชาสังคมศึกษาในปัจจุบันได้รับการพัฒนาโดยการสัมพันธ์แนวคิดจากหลายสาขาวิชา ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องอ่านหนังสือหรือเอกสารหลายประเภทเพื่อให้เกิดความคิดกว้างขวาง และลึกซึ้ง และในการสอนวิชาสังคมศึกษานักเรียนควรได้รับการสนับสนุนให้ฝึกหัดอ่านอย่าง วิพากษ์วิจารณ์ (Critical Thinking) ซึ่งเป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องพยายามคิดใคร่ครวญ เปรียบเทียบเรื่องราวความรู้สึก และสรุปความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้...

นอกจากนี้จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ประการหนึ่ง ที่กล่าวว่า "เพื่อให้มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ทักษะ รู้จักคิด และวิเคราะห์อย่างมีระเบียบวิธีการ และ มีความคิดสร้างสรรค์" (กรมวิชาการ 2525: 2) และจุดประสงค์ของวิชาสังคมศึกษา ข้อที่ 4 ก็ระบุไว้ว่า "เพื่อส่งเสริมให้มีความรู้และความเข้าใจพื้นฐานในการพัฒนาสร้างสรรค์ และแก้ปัญหาในด้านสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี โดยอาศัยคุณธรรมและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เป็นสำคัญ (กรมวิชาการ 2525: 72) จากจุดมุ่งหมายที่กล่าวนี้ การที่ผู้เรียนจะมีนิสัยใฝ่หา ความรู้โดยเฉพาะจากหนังสือนั้น นอกจากจะอ่านออกแล้วที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ ความสามารถในการอ่าน เพื่อที่จะได้เข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่อ่านได้เป็นอย่างดี และการที่จะมีความรู้ ความ เข้าใจในสภาพปัญหาต่าง ๆ ของสังคมอันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้ดีขึ้นนั้น จำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องอาศัยการอ่านมากและอ่านได้เข้าใจ มีความสามารถในการตีความหรือสามารถจับใจความ สำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจและวินิจฉัยเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล

ดังนั้นในการสอนซ่อมเสริมให้แก่ักเรียนที่ด้อยสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาสังคมศึกษา เพื่อที่จะช่วยแก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนให้แก่ักเรียนเพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น กว่าเดิมนั้น ครูสังคมศึกษาจำเป็นต้องฝึกให้นักเรียนมีทักษะในการอ่าน การค้นคว้า และความสามารถในการเขียน ดังที่ พิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์ (2526: 95-96) กล่าวว่า การสอนสังคม ศึกษามีประสิทธิภาพจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้ครบถ้วนทั้งด้านพุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย และการพัฒนาทักษะทางด้านวิชาการที่สำคัญสำหรับวิชาสังคมศึกษาได้แก่ ความสามารถในการอ่าน การตีความ การเขียนแผนที่ และการใช้แหล่งความรู้ประเภทต่าง ๆ ทักษะกระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ และจากการศึกษาของ ทีโอเดอร์ โรเจอร์ โคลน์ (Theodore Roger Cline 1975: 2610-2611-A) และ ทิมอธี มอนโร เวลส์ (Timothy Monro Wells 1975: 1293-A) เกี่ยวกับการสอนซ่อมเสริม ซึ่งพบว่า การใช้โปรแกรมสอนซ่อมเสริม เป็นรายบุคคล

ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนดีขึ้น และการเพิ่มประสบการณ์ด้วยวิธีรูปภาพ (Visual Literacy Techniques) จะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านและการเรียนของนักเรียนในกลุ่มซ่อมเสริมได้

จะเห็นได้ว่า ทักษะการอ่าน เป็นสิ่งจำเป็นที่ครูผู้สอนจะต้อง เสริมให้แก่เด็ก ถึงแม้ครูสังคัมศึกษาจะมีได้รับผิดชอบอย่างเต็มที่ต่อทักษะการอ่าน แต่ก็มีส่วนช่วยพัฒนาความสามารถด้านนี้ด้วย เพราะในปัจจุบันการสอนสังคัมศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องกับกาอ่านอยู่มาก วิชาความรู้มาจากแหล่งวิทยาการมากมาย ครูสังคัมศึกษาไม่สามารถสอนนักเรียนให้มีความรู้จากตำราได้ทุกอย่าง (วลัย อารุณี 2530: 1)

สรุปได้ว่า การอ่าน เป็นรากฐานเบื้องต้นของการเรียนวิชาต่าง ๆ เป็นทักษะที่สำคัญอย่างยิ่งที่ควรจะได้รับ การฝึกฝน ความสามารถในการอ่านนั้นผู้เรียนจะต้องเข้าใจข้อความที่อ่านสามารถตีความหรือประเมินสิ่งที่ตนอ่านได้ ผู้ที่มีความสามารถในการอ่านย่อมได้เปรียบกว่าผู้ด้อยทักษะในด้านนี้หลายเท่า ในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ดังนั้นครูจึงควรให้ความสนใจต่อพัฒนาการด้านความสามารถในการอ่านของนักเรียน เพราะนอกจากจะช่วยให้ครูเข้าใจผู้เรียน รู้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านแล้วยังจะเป็นแนวทางช่วยครูขจัดปัญหา และแก้ไขข้อบกพร่องทางการเรียนของนักเรียนได้อีกด้วย

เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมิได้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางด้านสติปัญญาแต่เพียงอย่างเดียว และการที่นักเรียนจะประสบผลสำเร็จทางการเรียนนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ดังที่ แอนน์ อนาสตาซี (Anne Anastasi 1982: 172-173) ได้ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา และองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาอันได้แก่ องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ สังคม แรงจูงใจ และองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาด้านอื่นๆ นั้น องค์ประกอบที่นับว่าสำคัญซึ่งมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากคือ เจตคติต่อวิชาที่เรียนซึ่งสอดคล้องกับ ดับบลิว เอ. เมอท์เรนส์ และคณะ (W.A. Mehrens et al 1984: 362) ที่ศึกษาพบว่า นักเรียนจะเรียนได้ดีเพียงใดนั้นมิได้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางเชาวน์ปัญญาอย่างเดียว องค์ประกอบอื่นก็อาจมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ เช่น วุฒิภาวะ แรงจูงใจ ทักษะทางการเรียน และเจตคติของนักเรียนที่มีต่อคุณค่าทางการศึกษา ต่อครู

ต่อโรงเรียน และต่อวิชาที่เรียน และจากการศึกษาของ ดี ซี นิล, นิโกล กิล และ เวอร์เนอร์ ทิสเมอร์ (D.C. Neale, Neol Gill and Werner Tismer 1970: 232-237) ก็พบว่า เจตคติต่อวิชาที่เรียนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เจตคติต่อวิชาที่เรียนมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมหรือสกัดกั้นการเรียนรู้ กล่าวคือ นักเรียนจะสามารถเรียนรู้วิชาใด ๆ ได้ดีขึ้น ถ้าหากนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชานั้น ๆ (Ruth Lovell Murry อ้างถึงใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2506: 51) ดังนั้นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นอีกประการหนึ่งที่จะมีส่วนช่วยให้การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษามุ่งหมายของหลักสูตรก็คือ การเสริมสร้างให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษา เพราะถ้านักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษาแล้วย่อมมีแรงจูงใจ อยากรู้อยากเห็นในวิชาที่เรียน เอาใจใส่และมีความตั้งใจ มีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้ทางวิชาสังคมศึกษาเพิ่มเติมอยู่เสมอ ซึ่งจะมีผลทำให้มีความรู้ ความเข้าใจและมีประสบการณ์ในวิชาสังคมศึกษากว้างขวางยิ่งขึ้น

ในทางตรงกันข้ามถ้านักเรียนมีเจตคติที่ไม่ดีต่อวิชาสังคมศึกษา ย่อมทำให้การเรียนในวิชานี้ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะจะทำให้นักเรียนไม่สนใจเรียน ไม่ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ไม่เห็นคุณค่าของวิชาสังคมศึกษา และเห็นว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่น่าเบื่อหน่ายเรียนไม่สนุก ซึ่ง มิลเดรด บราวน์ อเบเรโก้ (Mildred Brown Abrego 1966: 206-208) ได้ให้ความเห็นว่า การศึกษาของเด็กมีความสำคัญมาก สิ่งแวดล้อมที่บ้าน สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน ธรรมเนียม การมีสุขภาพกายและจิตดี สิ่งเหล่านี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับตัวเด็ก และสามารถนำมาตั้งเป็นจุดมุ่งหมายในการเรียนได้ แต่ถ้าขาดเจตคติแล้วเด็กจะไม่สามารถเรียนรู้ได้ดีและ แอดเลอร์ เออร์วิง (Adler Irving 1966: 706-715) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ก่อนที่จะให้การศึกษาแก่เด็กไม่ว่าจะเป็นวิชาใดก็ตาม จะต้องอาศัยธรรมชาติ ความต้องการและพื้นฐานของนักเรียนเสียก่อน จึงจะสามารถให้การศึกษาแก่เด็กได้ถูกต้อง เด็กจะเริ่มเรียนวิชาใด ๆ ได้ผลดีจะต้องมีความชอบ หรือมีเจตคติที่ดีต่อวิชานั้นด้วย

การสอนสังคมศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ด้านทักษะ และเจตคติ (ทินุลศรี วาสนสมสิทธิ์ 2526: 51) ดังนั้นการสอนจึงไม่ควรเน้นเพียงการให้ความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องเท่านั้น เจตคติต่อวิชาที่เรียนควรได้รับการพิจารณา เพราะจะเห็นได้ว่า

เจตคติต่อวิชาที่เรียนมีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างยิ่ง ครูผู้สอนสังคมศึกษาจึงควรเอาใจใส่ในการพัฒนาเจตคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษาให้แก่นักเรียน ซึ่งหากครูสามารถเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษาให้กับนักเรียนได้ จะทำให้นักเรียนชอบวิชาสังคมศึกษามีความพอใจสนใจและตั้งใจเรียน เห็นคุณค่าของการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีความมานะพยายามในการค้นคว้าหาความรู้ ซึ่งจะส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และจะช่วยทำให้การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษามรรลุดุประสงคที่กำหนดไว้ด้วย

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่า ความสามารถในการอ่าน เป็นทักษะที่สำคัญยิ่งต่อการศึกษาระดับ และมีความหมายอย่างมากในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความสามารถในการอ่านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อวิชาที่เรียน เป็นองค์ประกอบทางด้านที่ไม่ใช่สติปัญญาที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้วยเหตุที่ยังไม่มีงานวิจัยในวิชาสังคมศึกษาที่เกี่ยวข้อง 3 ตัวแปรนี้ร่วมกัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ความสามารถในการอ่านและเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาน่าจะมีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา จึงสนใจที่จะศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่าน เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 11 ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ และศึกษาว่าตัวแปรดังกล่าวนี้สามารถสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาได้หรือไม่ ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ให้ครูสังคมศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญของทักษะการอ่าน และการพัฒนาเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน เพื่อจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในสภาพสังคมปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 11
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 11

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่าน เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา

11

4. เพื่อสร้างสมการการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้คะแนนความสามารถในการอ่าน และเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาเป็นตัวพยากรณ์

สมมติฐานของการวิจัย

มีผู้วิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการอ่าน เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาไว้ดังนี้

สมพิศ ชังชมแก้ว (2515: 77) ได้ศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนฝึกหัดครูพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความสามารถในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

ประพิมพ์พรรณ สุธรรมวงศ์ (2517: 96) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิต พบว่าความสามารถในการอ่านมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4 หมวดวิชา คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์

พี เจ กรอฟ (P.J. Groff 1962: 313-317) ซึ่งศึกษาเจตคติของนักเรียนระดับ 6 พบว่า มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และกิจกรรมการสอนที่โรงเรียนจัดขึ้น มีผลต่อความสามารถในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านด้วย

ณรงค์ กิจสนาโยธิน (2526: 58) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบคัดสรรซึ่งไม่ใช่ความสามารถทางเชาวน์ปัญญา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา กับความรู้สึกรักของนักเรียน เกี่ยวกับ เนื้อหาวิชาสังคมศึกษามีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ริชาร์ด เจ โนเอท และคณะ (Richard J. Noeth and Others 1974 : 213-215) ได้ศึกษาตัวแปรที่เป็นตัวพยากรณ์สัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความเข้าใจในการอ่าน เป็นตัวพยากรณ์สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่ดีตัวหนึ่ง

อวยชัย ้วยสุวรรณ (2521: 52-54) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างสมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากที่สุด คือ เจตคติของนิสิตที่มีต่อวิชาที่เรียน

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ว่า

1. ความสามารถในการอ่านของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา
2. เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา
3. ความสามารถในการอ่าน เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษามีความสัมพันธ์กัน
4. คะแนนความสามารถในการอ่านและคะแนนเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษาสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษาธิการ 11
2. ตัวแปรที่ต้องการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ความสามารถในการอ่าน เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา
 - 2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ถือว่า

1. นักเรียนตอบแบบทดสอบความสามารถในการอ่าน และแบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาได้อย่างเต็มที่ตามความรู้และความสามารถของแต่ละคน
2. นักเรียนตอบแบบวัดเจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา ตามความรู้สึกที่แท้จริงของนักเรียน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ความสามารถในการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ ความหมายของข้อความหรือเรื่องที่อ่าน สามารถที่จะตอบคำถามเกี่ยวกับข้อความหรือเรื่องราวที่อ่านได้เป็นอย่างดี โดยให้ความหมาย ตีความ จับใจความสำคัญ สรุป และประเมินความหมายและคุณค่าของเรื่องที่อ่านได้ ในที่นี้ได้จากคะแนนการทำแบบสอบวัดความสามารถในการอ่าน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นข้อสอบมาตรฐานของสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. เจตคติต่อวิชาสังคมศึกษา หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา หลังจากมีประสบการณ์ในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งแสดงออกมาในการเห็นประโยชน์และความสำคัญของวิชาสังคมศึกษา โดยอาจเป็นไปได้ทั้งในทางบวกและทางลบ
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง ความรู้ความสามารถในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เขตการศึกษา 11 ที่วัดได้จากแบบสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา รายวิชา ส 306 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2530 จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11
5. เขตการศึกษา 11 หมายถึง เขตพื้นที่รับผิดชอบด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ครอบคลุม 5 จังหวัด อันได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และสุรินทร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนสังคมศึกษาช่วยนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงขึ้น โดยอาศัยการพัฒนาความสามารถในการอ่านให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน
2. เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา โดยการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาสังคมศึกษาให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน
3. เป็นแนวทางในการค้นคว้าวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป